

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2020

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Vanhus- ja vammaispalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivisessa sopimuksessa määritellään palvelualueen tavoitteet palveluiden järjestämiseen, resurssien käyttämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Sopimuksessa määritellyt tavoitteet ovat Sosiaali- ja terveyslautakuntaan nähden sitovia.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa sosiaalihoitolain, sosiaalihuollon erityislainsäädännön, vanhuspalvelulain, vammaispalvelulain, kehitysvammaisia henkilöitä koskevan lainsäädännön sekä kansanterveyslain mukaisia palveluita.

Palvelualue tukee, kuntouttaa ja hoitaa turkulaisia vanhuksia ja vammaisia henkilöitä sekä edistää heidän omatoimisuuttaan heidän omissa kodeissaan, asumispalveluissa, vanhainkodeissa ja pitkäaikaissairaanhoidossa siten, että heillä on kuhunkin elämäntilanteeseen sopiva asumisvaihtoehto ja palvelut, sekä vastaa omaishoidon tuen järjestämisestä.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Vuoteen 2021 mennessä 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy väestöennusteen mukaan 2.885:llä, 75 vuotta täyttäneistä noin kolmannes tarvitsee jatkuvaa säännöllistä vanhustalveta. 85 vuotta täyttäneistä noin puolet tarvitsee jatkuvaa hoitoa tai palvelua. Tämä tarkoittaa merkittävää palvelutarpeen kasvua vanhustalvetuissa.

Turun kaupungin vanhustalvetuiden palvelurakenne on varsin raskas; 75 vuotta täyttäneistä ympärivuorokautisessa hoidossa on lähes 10 % kun valtakunnallinen laatusuositus ja vanhustalvetulain linjaukset edellyttävät huomattavasti kevyempää palvelurakennetta. Tästä syystä lisääntyvä palvelukysyntä pyritään tyydyttämään pääsääntöisesti kotihoidon ja omaishoidon palveluilla.

Vaikka kotihoidon kysyntää pyritään ohjaamaan uudella keskittetyllä palveluohjauksella kevyempiin ennaltaehkäiseviin palveluihin, tulee kotihoidon resurssointia vahvistaa nykyisestä.

Omaishoitoa tukevien palvelujen monipuolistamisella haetaan omaishoitajien jaksamisen tukemista ja peittävyden kasvua.

Soteen on valmistauduttu ministeriön tukeman maakunnallisen KomPassi hankkeen tuotoksia jalakauttamalla koko maakunnan laajuisesti. Hankkeessa kehitetyt asiakasneuvonta.fi –alustan jatkokehittäminen käynnistyy vuoden 2019 alussa yhteistyössä muiden Varsinais-Suomen kuntien kanssa.

Lisäksi osallistutaan maakunnalliseen henkilökohtaisen budjetoinnin ja asiakassetelin pilotointiin ikääntyneiden ja kehitysvammaisten henkilöiden palveluissa.

Vammispuvelulain ja kehitysvammaisia koskevan lainsäädännön yhdistäminen on aikataulutettu yhteen sote-lainsäädännön kanssa. Tämänhetkinen lakiluonnos näyttää tuovan merkittäviä paineita palvelujen kasvuun.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021
75 vuotta täyttäneiden määrä			16.626	17.014	17.269	17.717	18.553	19.511	
85 vuotta täyttäneiden määrä			5.326	5.413	5.405	5.384	5.443	5.496	

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Vanhusten palveluja kehitetään keventämällä palvelurakennetta valtakunnallisen laatusuunnitelman linjaamalla tavalla purkamalla laitoshoidon sekä siirtämällä painopistettä avopalveluihin ja kotihoitoon. Rakenteelliset muutokset ja samanaikainen väestön ikääntyminen edellyttävät panostamista kotihoitoon.

Vanhusten asumispalveluissa palvelurakennemuutos pitkäaikaisen laitoshoidon muutoksesta tehostettuun palveluaseumiseen etenee suunnitelman mukaisesti. Tilapäishoidon lisääntymisen ohella kehitetään myös muita avopalveluja tukevia toimintamalleja ja välimuotoisia hoitomuotoja. Porsakodin ja Kurjenmäkikotien pitkäaikaista laitoshoidon muutetaan kotona asumista tukeviksi lyhytaikaishoidon palveluiksi.

Vammaispalveluissa jatketaan laitoshoidon purkamisen loppuunsaattamista ja asumispalvelujen ja työ- ja päivätoiminnan palvelujen kehittämistä laatukriteerien ja itsemääräämisoikeuden näkökulmasta. Lisäksi toimintoja valmistellaan tulevan vammaispalvelulain mukaisiksi.

Toiminnan tehostamista jatketaan kehittämällä edelleen kotihoidon ja asumispalvelujen prosesseja sekä kehittämällä hallintorajat ylittävää palveluohjausta osana maakunnallista KomPassi-toimintamallia.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020
Tulot	35 890	35 205	36 135
Menot	198 627	193 987	203 256
Netto	162 737	158 782	167 121
Muutos-%	-	nettomuutos – 1 %	

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020
Htv	1966,3	1985,0	Tavoite tarkennetaan myöhemmin
Palkat ja palkkiot	67 942 089	65.459.106	70.494.938
Sijaistus %	84,2%	84 %	84%
Sairauspoissaolo%	6,3 %	6,5%	6,5%

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe
Vammaispalveluiden rakennemuutos ja toiminnan kehittäminen	Laitoshoidon purkaminen (vammaispalveluiden ostopalveluiden kokonaistarkastelu)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Lääkkeiden koneellinen annosjakelu	V8 Odottaa
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Kotihoidon optimointi ja työnjärjestely	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Kotihoidon osan ulkoistaminen omien tehostamistoimenpiteiden varmistamiseksi ja tueksi	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (seurantavaihe)
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Resurssipooli	V6 Hyötyjen jälkiarviointi
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Kotihoidon palvelutarpeen keskitetty arviointi: toimintamallin ja jalkautussuunnitelman luominen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Keskitetty asiakaspalvelu	Varsinais-Suomen keskitetty asiakas- ja palveluohjaushanke (Kompassi)	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (seurantavaihe)
Vammaispalveluiden rakennemuutos ja toiminnan kehittäminen	Vammaispalveluiden rakennemuutos ja toiminnan kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Kotihoidon omaisviestinnän kehittäminen Onerva	V6 Hyötyjen jälkiarviointi
Kotihoidon vaikuttavuuden kehittäminen	Virtuaalinen kotihoito	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Vanhusten asumispalvelujen rakennemuutos ja palveluverkko	Kulkurin valssi ja Vuokkokoti	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Vanhusten asumispalvelujen rakennemuutos ja palveluverkko	Portsakodin toiminnallinen muutos	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
	Onerva - omaisviestinnän kehittäminen asumispalveluissa	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)
Vanhusten asumispalvelujen laadun kehittäminen	Lainavuoromalli - joustava työn resurssointi vanhuskeskus 4	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)

Hyton kehittämisohjelma / Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Kuntouttavan päivätoiminnan pilotti	V6 Hyötyjen jälkiarviointi
Vanhusten asumispalvelujen rakennemuutos ja palveluverkko	Kurjensiiven ja kotihoidon yhteistyön kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Taiteen ja kulttuurin lisääntyminen ikääntyneiden palveluissa (Taidekori)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TOT 2018	TA 2020
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	75,6	78	80
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,09	3,10	3,5
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	52,7	59	60
Lisätietoja:			

6. Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TA 2019	Arvio TOT 2019	TA 2020	Seuranta- väli
Omaishoidontuki						
+ 75 v. % osuus ikäluokasta (peittävyys/poikkileikkaus)	S/P	3,3%	3,6%	3,3 %	3,5 %	puolivuosi
Omaishoidettavien määrä ikäryhmittäin	S/P	18 – 64 vuotiaat 65 – 74 vuotiaat 75 – 84 vuotiaat 85 –		puolivuosi
Palveluohjaus						
Palvelutarpeen arviointikäyntien määrä	K/T	2054	3000	2200	3000	puolivuosi
Kotihoito						
Kotihoidon välitön työaika: Laatusuosituksen mukainen	T/T					
• Asiakastyöaika		56,10%	62 %	57 %	58 %	puolivuosi
• Välitön työaika		48,03%	53 %	50 %	50 %	puolivuosi
Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain	T/T	1. 22,88% 2. 19,23% 3. 30,89% 4. 21,71% 5. 5,3%	18 % 27 % 32 % 20 % 3 %	18 % 22 % 32 % 22 % 6 %	18 % 22 % 32 % 22 % 6 %	puolivuosi
Kotiutukset ja kuntoutustoiminta: • Kotiutuspuheluiden määrä	K/T	5731	6000	puolivuosi
Kotihoidon asiakkaiden ravitsemustila on normaali (RAI:ssa tehtävä MNA – seulontatulokset)	L/V	54,86%	65 %	58 %	60 %	puolivuosi
Kotihoidon asiakkaiden koettu yksinäisyys RAI	UUSI	26.76 %	25 %	puolivuosi
Säännöllisen kotihoidon saatavuus: • +75 vuotiaiden % osuus ikäluokasta	S/P	2322/ 13,3%	14 %	12,1 %	12.1 %	kk/puolivuosi
Ympäri vuorokautisen pitkäaikaishoidon jono	T/T	73	50	50	60	kk
Virtuaalisen kotihoidon kontaktit		-	-	10 000	13 000	puolivuosi

Vanhusten asumispalvelut						
Asiakaspaikkoja lyhytaikaishoidossa	V	102	160	160	160	puolivuosi
Asiakkaita pitkäaikaishoidossa yhteensä: joista laitoshoidossa	K/T	1808 26,8%	1750 23 %	1750 20 %	1750 20 %	puolivuosi
Tehostetun palvelusasumisen osuus (asuk- kaat) yht.	K/T	1324	1350	1344	1344	puolivuosi
• <65vuotiaat		14	14	12	12	kk
• 65-74 vuotiaat		148	136	156	156	kk
• +75 vuotiaat		1162/ 6,7%	1200/ 7 %	1176/6,4%	1176/6,4%	kk/ puoli- vuosi
Palveluseteli, (sis edellisiin)		105	150	123	150	kk
Laitoshoidon osuus (asukkaat) yht.	K/T	484	400	443	400	kk
• <65 vuotiaat		13	10	13	10	kk
• 65-74 vuotiaat		49	40	40	40	kk
• +75vuotiaat		422/ 2,4%	350/ 2,1%	390/2,1%	350/2,1%	kk/ puoli- vuosi
Kaskenlinnan sairaalassa pitkäaikaissai- raanhoidon asiakkaita, sisältyy kokonaisuu- teen (siirto terveystaloihin 2015)		29	29	27	27	kk
Vuoteessa elävien asukkaiden määrä (RAI, % asukkaista): (Kansallinen ka. 15 %)	L/V	19,7 %	16 %	17 %	16 %	puolivuosi
Asukkaiden elämänlaatu (RAI, asukkaat, joilla ei aktiviteetteja, % asukkaista) (Kansallinen ka. 50%)	L/V	39,1 %	35 %	35 %	34 %	puolivuosi
UUSI: Asukkaat, joilla on psykoosilääke käytössä, mutta ei oireita (Kansallinen ka. 25%)	UUSI	21 %	puolivuosi
Asukkaat, joilla on masennuksen oireet tai masennusdiagnoosi (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 29%)	L/V	30 %	22 %	28 %	25 %	puolivuosi
Asukas on osallistunut omaan arviointiin (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 41%)	L/V	86 %	82 %	90 %	90 %	puolivuosi
Hoitajan antama aktiivinen kuntoutus (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 60%)	L/V	38 %	55 %	40 %	45 %	puolivuosi

Niukasti aktivoivaa hoitotyötä liikuntarajoitteisilla (RAI, % kaikista liikuntarajoitteisista) (Kansallinen ka. 23%)	L/V	13,4 %	10 %	14 %	10 %	puolivuosi
Vammaispalvelut						
VPL kuljetuspalveluiden asiakkaat (poikkil)	K/T	2961	2990	3000	2990	kk
SHL kuljetusten asiakkaat (poikkil)	K/T	977	860	1050	860	kk
Henkilökohtaisen avun asiakkaat (poikkil)	K/T	827	770	900	770	kk
Asiakkaat kehitysvammaisten laitospalveluissa yhteensä, poikkil.	K/T	497	468	520	491	kk
• Asumispalvelut (omat), poikkil	K/T	91	77	100	100	kk
• Asumispalvelut (ostetut), poikkil	K/T	386	383	400	383	kk
• Laitospalvelut, poikkil	K/T	20	8	20	8	kk
Vammaispalveluiden laitoshoidon ja asumispalveluiden eurot yht.	V	27,5 M€	26,4 M€	28 M€	26,4 M€	puolivuosi
Vaikeavammaisten palvelusasuminen (ostopalvelut):						
• palveluasumisen asiakasmäärä (poikkil)	V	110	111	115	111	kk
• palveluasuminen eurot	V	5,1 M€	5,3 M€	6 M€	5,3 M€	puolivuosi
Koko palvelualueetta koskevat yhteiset						
Palveluiden tuottaminen hoito- ja palvelutakuun rajoissa:		Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	puolivuosi
• 75 vuotta täyttäneiden sosiaalipalvelujen arviointi	S/P	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	puolivuosi
• Palvelutarpeen arvioinnin mukaiset palvelut järjestettävä 3 kk:n sisällä päätöksentekosta	S/P	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	puolivuosi
Vammaispalvelut:	S/P					
• Palvelutarpeen arviointi < 7 vrk	S/P					
• Päätöksenteko < 3 kk	S/P					
Asiakastytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) 4-10	L/V	8,5	8,9	8,9	8,9	vuosi
• palvelun arviointi (ka) 1-5	L/V	4,3	4,8	4,8	4,8	vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikutavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys
T/T=Tuottavuus/taloudellisuus